

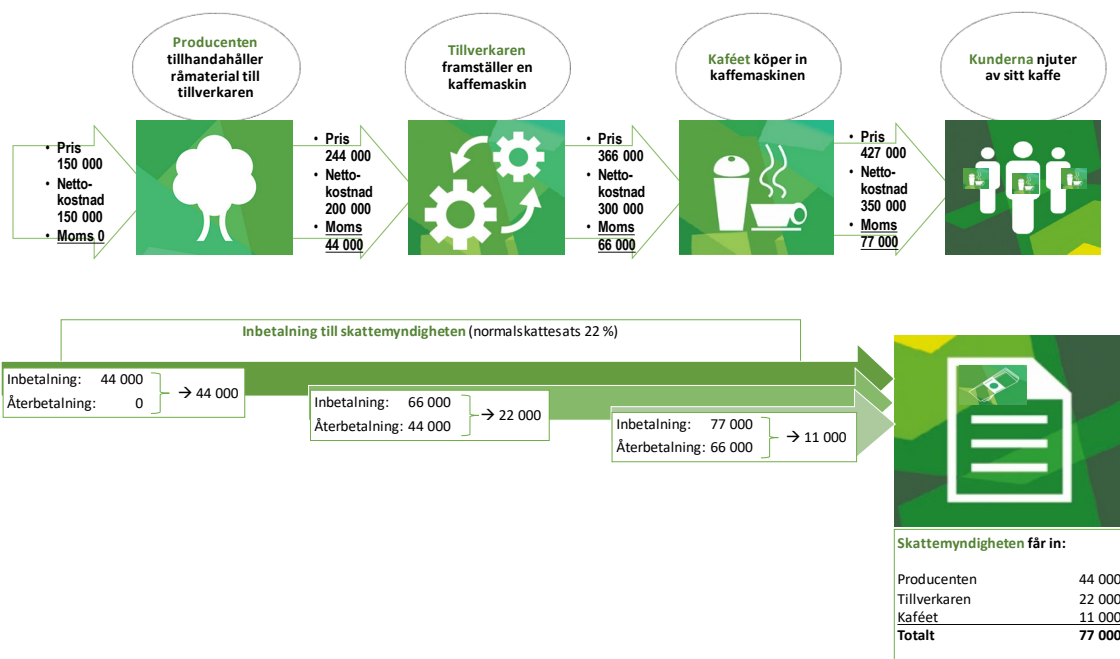
EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Snabbanalys

Återbetalning av moms inom sammanhållnings- området – många fel och EU-medel som inte används optimalt

November 2018

Figur 1 – Så fungerar moms

Källa: Europeiska revisionsrätten.

Regler för stödberättigande för moms inom sammanhållningsutgifterna

06 EU:s utgifter innehåller ofta subventionerade kostnader som rör inköp av varor och tjänster. Den tillhörande momsen kan uppgå till en femtedel av kostnaden för ett projekt (se punkt 03). Detta gör behandlingen av moms till en viktig fråga i samband med stödberättigandet för utgifter som medfinansieras från EU:s budget.

07 De *sammanhållningspolitiska* fonderna används för att ersätta utgifter för stödmottagare som uppfyller EU:s och medlemsstaternas krav för stödberättigande. Moms utgör ett av de få områden där principerna för stödberättigande fastställs på EU-nivå. Dessa regler har varit mer eller mindre oförändrade sedan 2000⁵. I princip får moms endast medfinansieras om den inte kan återbetalas enligt nationell moms­lagstiftning⁶.

08 Precis som under tidigare programperioder används uttrycket "återbetalningsbar" i förordningen om gemensamma bestämmelser för programperioden 2014–2020 för att fastställa stödberättigande. Det innebär att när stödmottagare kan begära återbetalning av moms är den inte en stödberättigande kostnad, oavsett om de i praktiken begär återbetalning av sina momskostnader eller inte. För stödmottagare som inte är beskattningsbara i fråga om moms och därför inte heller kan begära återbetalning av moms är denna däremot normalt sett en stödberättigande kostnad.

⁵ Regel 7: Moms samt övriga skatter och avgifter i kommissionens förordning (EG) nr 1685/2000 av den 28 juli 2000 om närmare bestämmelser för genomförandet av rådets förordning (EG) nr 1260/1999 avseende stödberättigande utgifter i samband med insatser som medfinansieras av strukturfonderna (EUT L 193, 29.7.2000, s. 39).

⁶ Artikel 69.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

09 Europeiska unionens domstol (nedan kallad *domstolen*) fastställde 2012 en bredare tolkning av konceptet återbetalningsbar moms i två av sina avgöranden⁷. Domstolen drog slutsatsen att en formell undersökning av en stödmottagares skattestatus inte räcker för att avgöra om moms är återbetalningsbar och därmed stödberättigande. Medlemsstaternas myndigheter bör också ta hänsyn till den operativa strukturen på ett medfinansierat projekt, som kan inbegripa olika enheter. Detta gör att även om ett offentligt organ med status som icke beskattningsbart får EU-stöd för att bygga en del av en infrastruktur, bör den tillhörande momsen betraktas som återbetalningsbar om infrastrukturen är eller kommer att drivas av en annan enhet som tar ut avgifter som inkluderar moms av slutanvändarna. I **ruta 1** ges en sammanfattning av målet och domstolens bindande rättsliga tolkning av återbetalningsbar moms.

Ruta 1

Domstolens dom om icke återbetalningsbar moms

I Ungern ansvarar ett offentligt samriskföretag som helt och hållet ägs av staten för anläggning av motorvägar. Efter att en motorväg har färdigställts överförs äganderätten kostnadsfritt till ett annat offentligt företag som förvaltar statens egendom. Ytterligare ett annat statligt ägt företag ansvarar för driften av motorvägen och uppbar vägtullar som inbegriper moms.

Det företag som ansvarade för anläggningsarbetet tog emot EU-stödet och beräknade andelen stödberättigande utgifter genom att ta hänsyn till såväl den totala kostnaden för infrastrukturen (inklusive moms) som inkomsten från vägtullar. Eftersom detta företag inte bedriver någon kommersiell verksamhet betraktade det moms som en stödberättigande utgift och begärde motsvarande ersättning. Kommissionen hävdade emellertid att momsen i praktiken var återbetalningsbar enligt denna strukturen genom det företag som uppbar vägtullar, och därför inte var stödberättigande. Domstolens dom bekräftade kommissionens åsikt.

Källa: Europeiska revisionsrättens sammanfattning av mål T-89/10.

⁷ Mål T-89/10 och T-407/10 Ungern mot kommissionen, tribunalens dom av den 20 september 2012.

Ersättning av moms: En vanlig källa till fel, inkonsekvenser och medel som inte används optimalt

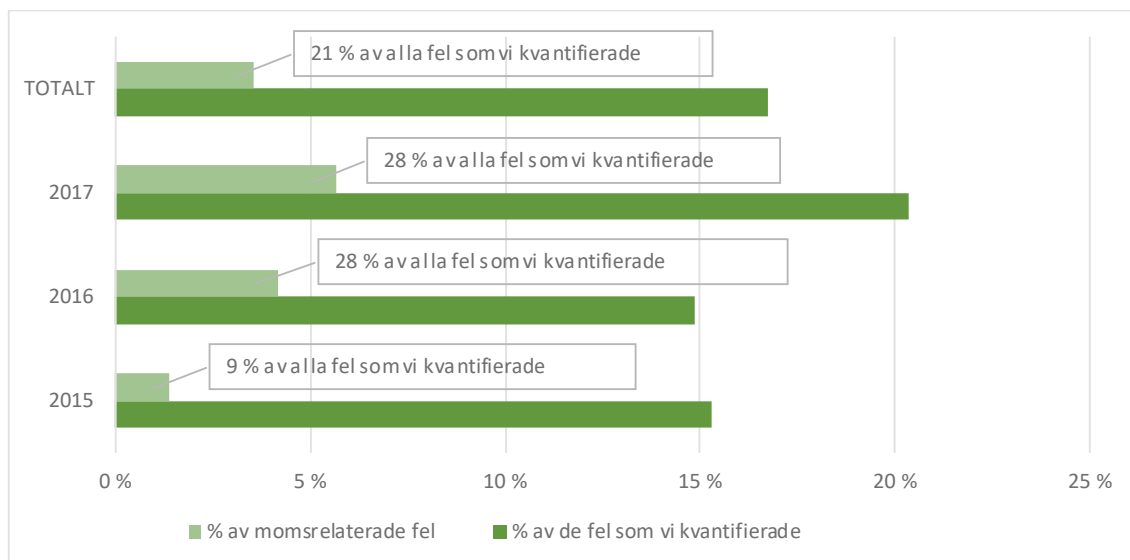
10 Under vårt revisionsförklaringsarbete har vi stött på problem med stödberättigande moms, som ofta har lett till fel som vi kunnat kvantifiera. Vi har även sett att man såväl inom som mellan medlemsstater har behandlat moms som en stödberättigande kostnad på ett inkonsekvent sätt, och att det funnits situationer där ersättningen av moms tydligt har lett till att EU-medel inte använts optimalt med tanke på sund ekonomisk förvaltning. De flesta av dessa problem har uppstått när offentliga organ varit mottagare av EU-stöd.

11 I följande punkter presenteras resultaten av vår analys av de projekt som vi har undersökt inom ramen för tidigare revisionsförklaringsarbete med utförliga uppgifter om vad vi kommit fram till.

Kvantifierade fel på grund av att icke stödberättigande moms har ersatts

12 Under perioden 2015–2017 granskade vi 561 insatser som en del av vårt revisionsförklaringsarbete. I 73 % av fallen var mottagarna av EU-stödet offentliga organ. Vi kvantifierade 94 fel, varav 20 (21 %) rörde ersättning av icke stödberättigande moms. I stort sett alla dessa fel (95 %) gällde offentliga organ. I **figur 2** visas de momsrelaterade fel som vi fann som procentandel av de totala kvantifierade felen under 2015, 2016 och 2017.

Figur 2 – Momsrelaterade iakttagelser vid vårt revisionsförklaringsarbete under perioden 2015–2017

Källa: Europeiska revisionsrätten.

13 I 14 fall deklarerade stödmottagarna icke återbetald moms som en kostnad trots att stödmottagaren – eller slutmottagaren – hade rätt att begära återbetalning av den, det vill säga den var *återbetalningsbar*. I sex fall begärde stödmottagarna ersättning för moms med enbart en formell undersökning av deras status som stödmottagare som underlag. I dessa fall erkände varken stödmottagaren eller medlemsstatens myndigheter att den medfinansierade verksamhetens struktur i praktiken gjorde momsen återbetalningsbar. Detta innebar att momsen inte var berättigad till ersättning. **Figur 3** visar de olika typer av fel som vi iakttog och exempel på de olika fallen.

32 I enlighet med den rättssituation som utgör grunden till vår rekommendation (se punkterna 07 och 08) och det argument som läggs fram i punkt 88 i yttrande nr 6/2018 bör moms endast återbetalas till det mindre antal privata organ som inte kan begära återbetalning av moms, det vill säga när momsen utgör en faktisk kostnad¹⁸.

Om revisionsrättens årsrapporter och snabbanalyser

I våra årsrapporter ger vi en överblick över EU:s ekonomiska förvaltning under året och föreslår hur den kan förbättras. På så sätt bistår vi Europaparlamentet och rådet i deras granskning av hur EU-medlen används.

Snabbanalyser använder inget nytt granskningsarbete och presenterar inte heller nya revisionsresultat eller rekommendationer. De presenterar och fastställer fakta om specifika frågor och tillhandahåller en inriktad analys som underlättar förståelsen av de problem som behandlas.

Revisionsteamet kan kontaktas via följande e-postadress:

ECA-COH-SOA-2018@eca.europa.eu

¹⁸ Baserat på de 561 projekt som vi granskade inom ramen för vårt revisionsförklaringsarbete mellan 2015 och 2017, uppskattar vi att den andel privata organ som inte kunde begära återbetalning av moms endast var 0,2 % av alla stödmottagare.

Ordförklaringar

Beskattningsbar person: I allmänhet ett företag, en enskild näringsidkare eller annan yrkesverksam person.

Normalskattesats: Denna skattesats ska ett EU-land tillämpa på alla icke undantagna varor och tjänster. En medlemsstat får tillämpa lägre skattesatser på varor och tjänster under vissa förutsättningar.

Offentligt organ: En nationell, regional eller lokal myndighet eller ett annat offentligt organ.

Sammanhållning: Kortform för underrubrik 1b – Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning – i den fleråriga budgetramen.

Sammanhållningsfonderna: Under programperioden 2014–2020 ingår sammanhållningsfonderna i de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna).

Återbetalning: Återbetalning innebär inte nödvändigtvis ett faktiskt kassaflöde, utan kan vara ett avdrag på omsättningsskatten.

Revisionsrättens team

Denna snabbanalys antogs av avdelning II – där ledamoten Iliana Ivanova är ordförande – som är specialiserad på investeringar för sammanhållning, tillväxt och inkludering. Arbetet leddes av ledamoten Tony Murphy, med stöd av Wolfgang Stolz (kanslichef), Brian Murphy (attaché) och Peter Borsos (assistent), Juan Ignacio Gonzalez Bastero (förstechef) och Orsolya Szarka (uppgiftsansvarig). Mark Smith tillhandahöll språkligt stöd.

Under de senaste åren har vi i våra årsrapporter redovisat ett antal fel och brister vad gäller behandlingen av mervärdesskatt (moms) som en stödberättigande kostnad inom sammanhållningsutgifterna. Syftet med snabbanalysen är att komplettera de momsrelaterade iakttagelserna i våra årsrapporter och de synpunkter som vi framfört i yttrande nr 6/2018.

Med hjälp av resultat och data från tidigare revisionsförklaringsarbete har vi analyserat förhållandet mellan återbetalningsbar moms och stödberättigande för moms. Vi ger nedan en översikt över de fel och inkonsekvenser som vi iakttagit och lyfter fram fall där EU-medel inte använts optimalt till följd av en bred tolkning av återbetalningsbar moms, i synnerhet när det gäller offentliga organ som får EU-stöd.

Baserat på vår analys och i enlighet med våra tidigare rekommendationer anser vi att kommissionen och lagstiftarna bör överväga att ändra reglerna om stödberättigande för moms. Åtgärder för att förenkla dessa regler bör dock vara förenliga med principen om sund ekonomisk förvaltning av EU-medel.

Du kan kontakta granskningsteamet via följande e-postadress:
ECA-Cohesion-SoA-2018@eca.europa.eu.

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURG

Tfn +352 4398-1

Frågor: eca.europa.eu/sv/Pages/ContactForm.aspx

Webbplats: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

©Europeiska unionen, 2018

För all användning eller återgivning av foton eller annat material som Europeiska unionen inte har upphovsrätten till måste tillstånd inhämtas direkt från upphovsrättsinnehavaren.